Analizy OSW

OŚRODEK STUDIÓW WSCHODNICH 20.11.2013 www.osw.waw.pl

Nowy prezydent Gruzji

Krzysztof Strachota

17 listopada odbyła się w Tbilisi inauguracja prezydentury Giorgi Margwelaszwilego, który zwyciężył w pierwszej turze wyborów prezydenckich 27 października. W mowie inauguracyjnej prezydent podkreślił przywiązanie do wartości demokratycznych i prozachodniej orientacji polityki. Uroczystość zaprzysiężenia miała skromny charakter – prócz członków rządu i koalicji wzięli w niej udział goście zagraniczni (z prezydentów jedynie prezydent Litwy sprawującej prezydencję w UE); nie byli zaproszeni lub zbojkotowali uroczystość przedstawiciele opozycji oraz odchodzący prezydent.
W mowie inauguracyjnej nowy prezydent podkreślał epokowy charakter przemian w kraju, deklarował przywiązanie do zasad demokratycznych, podkreślał przynależność Gruzji do cywilizacji zachodniej i deklarował wolę szybkiej integracji z UE i NATO (wskazując szczególnie strategiczny wymiar bilateralnej współpracy z USA). W udzielonym 10 listopadzie wywiadzie dla rosyjskiej stacji telewizyjnej Pierwyj Kanał odcinał się jednak od polityki poprzednika i deklarował wolę intensywnego dialogu z Rosją.

Komentarz

- Inauguracja nowego prezydenta zamyka trwający od października 2012 proces przejmowania władzy z rąk Micheila Saakaszwilego i jego Zjednoczonego Ruchu Narodowego na rzecz kierowanego przez Bidzinę Iwaniszwilego Gruzińskiego Marzenia (nowy prezydent – wcześniej niekontrowersyjny działacz społeczny i obywatelski – został zgłoszony do wyborów przez Iwaniszwilego i nie ma własnego zaplecza politycznego). Wraz z inauguracją nowego prezydenta wchodzą w życie zmiany w konstytucji ograniczające jego – rozbudowane dotąd – kompetencje: formalnie jest głową państwa, głównodowodzącym i (bez wyłączności) reprezentantem kraju za granicą; w praktyce – decyzje podejmować ma za zgodą rządu (jedynie w warunkach stanu wyjątkowego zgoda nie jest wymagana).

- Zmianie na urzędzie prezydenta towarzyszą inne zmiany personalne: z urzędu premiera odejść ma w najbliższych dniach Bidzina Iwaniszwili (zastąpi go zaufany współpracownik premiera – minister spraw wewnętrznych Irakli Garibaszwili), dokonano zmian na stanowisku prokuratora generalnego i szefa frakcji parlamentarnej GM. Potwierdza to absolutną dominację GM na gruzińskiej scenie politycznej, przy czym jej niekwestionowany lider (i najpopularniejszy polityk w kraju) – Bidzina Iwaniszwili nie będzie sprawował żadnej oficjalnej funkcji.

- W obecnej sytuacji pozycja prezydenta w Gruzji znacznie osłabła, co znajduje wyraz m.in. w oprawie inauguracji – była manifestacyjnie skromna, delegacje zagraniczne (w tym z państw sąsiedzkich, poza Rosją) na stosunkowo niskim szczeblu. Zainteresowanie Gruzją podkreśliły jednak symbolicznie USA: 11–13 listopada w Batumi gościł flagowy okręt VI Floty Stanów Zjednoczonych (USS Mount Whitney – poprzednio wszedł do portów gruzińskich w czasie wojny gruzińsko-rosyjskiej w 2008 roku), na którym zorganizowano spotkanie z przedstawicielami rządu, parlamentu, opozycji i NGO.